

MAGYAR VILÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
II. KER., FŐ-UTCA 4. SZÁM.
KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 10 K. Negyedévre 2-50 K.
Félévre 5 K. Egyes szám ára 20 fill.

FŐSZERKESZTŐ:
DR. DEMJANOVICH EMIL.
(telefon-száma: 57-70)

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS:
LAMPÉRTH GÉZA

FELELŐS SZERKESZTŐ:
CSUDÁKY BERTALAN
(telefon-száma: 41-24)

1-2

RÁKÓCZI NÉPE.

Irta: LAMPÉRTH GÉZA.

6-209

Borongó este...
Fenn, a saslakta vadon hegyekbe'
Pásztortűz gyulad... Pirosló lángja
Messze lobog a hegy-völgyes tájra.
Átolvad az est lassan az éjbe...
Komor árnyékban halmok és völgyek,
Völgyből, halomról emberek jönnek:
Rákóczi népe!

Jönnek, mint árnyak,
A tűz körül ott csendben megállnak.
Lobog a rözse... lángja felszökken,
Emésztőbb tűz van az ő lelkökben!
Titkon ott izzik, régen ott ég már.
De hogy kitörjön vadul lobogva,
Világot gyújtva s döntve romokba:
A percre még vár.

Ifjak és vének
Komoran, szótlán az égre néznek,
Azt mondja ez a néma tekintet:
— Mi Urunkisten, hallgass meg minket!
Nézd szenvedésünk, nyomorúságunk:
Hazánk préda és koldus a népünk,
Szánj meg immáron s küldd el minékünk:
A kire várunk!

Kit hívunk régen,
Hogy e vak éjben csillagunk légyen.
Bús utainknak vezérlő fénye,
Jelenünk hite, jövőnk reménye,
Ki összetörje zord rabigánkat!
— Sujtó karod, ha méltán is büntet,
Oh, bocsásd meg mi sok nagy bűnünket
S halld meg imánkat!

Nézd: sorsunk immár
Kórságnál gyötrőbb, rosszabb a sírnál!
Nyugalom, béke, csend van a sírban,
Kórverte testre balzsamos ír van
Füben és fában, a mezőn, kertben —
De mi ép testtel száz sebből vérzünk,
Vadon erdőben sincs menedékünk
Zsarnokink ellen!

... Fájón, kesergőn
Tárogatóhang bűg át az erdőn...
S im, egyszerre a bércek, a völgyek
Káprázón fényes sugármezt öltnek...
Csudás jelenés támad az éjbe:
Feltűn az égen — ott-e valóban,
Vagy csak szívükben, mely érte dobban? —
Rákóczi képe...

Zeng, bűg az erdő...
De ez a hang már nem bús-kesergő!
Hozsánna ez — országra kiáltó:
— Halleluja! már jön a Megváltó,
Már jön Rákóczi... kard a kezébe...
Gyújtva, tüzelve már zeng is ajka:
— A szabadságért előre, rajta
Rákóczi népe!

BEKÖSZÖNTŐ.

Uj lap — új könyv úgszólván naponkint terem. Rokonszenvet, érdeklődést keres mindegyik. Annyi joga van ehhez: a mennyit az eszme ér, melynek szolgálatára útnak indult. Rokonszenvet kérünk mi is. Mennyi joggal? — Itélje meg a szíves olvasó a következőkből.

Rohamosan fejlődő irodalmunknak mai forrongó, átalakulási korszakában, társadalmi életünk kialakulatlan, iránynt kereső állapotában úgy érezzük, nem vállalkozunk céltalan és hálátlan szerepre, a mikor az igazi magyar érzés jegyében egy új szépirodalmi és társadalmi hetilapot bocsátunk a magyar olvasóközönség rendelkezésére.

Érezzük és tudjuk, hogy az irodalomnak minden új hajtása csak úgy lesz jótékony hatással szellemi és társadalmi életünk helyes irányba fejlesztésére, ha az a nemes értelemben vett hazafias érzés üde forrásából nyeri éltető erejét.

A kik ebben velünk együtt éreznek, azoknak örömmel hirdetjük, hogy a magyarság tiszta lobogója alatt az eszmék fegyverével küzdő nagy tábor egy szerény, de a hazafias eszmékért mindenkor lelkesedni tudó munkás segédcapattal újra gazdagabb lett.

A magyar görögkatholikusok kis társadalmá az a lelkes csapat, mely most a nyilvánosság elé lépni készül. Részesé akar lenni az írott szó erejével is minden olyan munkának, mely lényegesen hozzájárul kulturális törekvéseink fejlesztéséhez.

Századok vihara zúgott el e kicsiny tábor felett!... Részt vett a magyar nemzet minden hazafias törekvésében s a nagy nemzeti küzdelmek korszakában, mikor még a bűvös szavu tárogató hangja harci riadó volt egyúttal, jelét adta, hogy nem a gazdag idegenek konyhája előtt morzsákért ólálkodó vándorokból, hanem a szabadságszerető magyar fajnak meghitt családtagjaiból áll. Azzal együtt érez, együtt cselekszik, jó és rossz napokban, búban és örömben egyaránt.

Rákóczi népe!... A sodaszép Felföld bérci közé szétszórt magyar görögkatholikusok mindenkor lelkesedéssel őrizték és őrizni fogják az ősi magyar faj minden nemes vonását s most sem ígérhetnek egyebet, mint azt, a mit a zivataros multban már tettekkel is fényesen beigazoltak. A pásztortüzek lobogó lángjánál, a tárogató édesbús hangja mellett, a magyar földből, a magyar levegőből, mely nekik is életet ad, őket is táplálja, magukba szívták ők is a hazaszeretetet, éppen úgy, mint a legmagyarabb magyar. S ott messze-messze, a fellegekig nyúló bércok hazájában, nehéz küzdelmeik közepette sem tört meg nemes munkára vágyó erejük, sőt megújnodva most újra előlépnek, hogy megmutassák: nemcsak élesre kőszőrült karddal, de a damaszkszi acélnál értékesebb tollal is akarják és tudják szolgálni a magyar hazát, a magyar nemzeti kulturát.

A Magyar Görögkatholikusok Egyesülete egy oly szépirodalmi és társadalmi hetilapot akar adni első sorban a görögkatholikus társadalom kezébe, *melynek tartalma és hazafias iránya visszhangra fog lelni, felekezeti különbség nélkül minden magyar ember szívében.*

Rozsdamartá fringia helyett a nyomtatott betű elpusztíthatlan tiszta fegyverét vesszük tehát a kezünkbe. Belépünk az irodalom önzetlen és kítartó munkásai közé s nyesegetni fogjuk azokat a kinövéseket, melyek a nemzeties irányú munkálkodás szervezetén élőködni akarnak. Kifejtjük a magyar görögkatholikus társadalom szunnyadó erőit, hogy a közügyek és az irodalom terén megállhassák helyüket éppen úgy, mint a hogyan megállják a régóta erejük és hivatásuk tudatára ébredt más felekezetbeliek.

Társadalmi és ismeretterjesztő közleményeink, heti krónikáink mellett különös gondunk lesz lapunk szépirodalmi részére. Dívatos jelszavak után, ha még oly hangzatosak is azok, vakon e téren sem indulunk. A mi igazán szép és jó, azt kiabáló jelszavak nélkül is észrevesszük és észre fogjuk vétetni, bárhol és bármikor. De éber szemmel vigyázunk arra, hogy az érzékeknek talán tetszetős virágköntösben lélekrontó méreg a mi lapunk útján ne kerüljön a magyar család olvasóasztalára.

Szépirodalmi főmunkatársunkul *Lampérth Gézát*, a «Petöfi-Társaság» tagját sikerült megnyernünk. Az ő neve és írói egyénisége, valamint az az illusztris írói gárda, a mely nagybecsű munkásságát lapunk részére megígérte, teljes biztosíték arra nézve, hogy a «*Magyar Világ*» mindenkor az irodalom legjavát fogja nyújtani. A díszes névsorból kiemeljük a következőket:

Andor József (Cyprián), Bársony István, Divald Kornél, Endrödi Sándor, Fraknói Vilmos, Kenedi Géza (Quintus), Katona Lajos dr., Pakots József, Pekár Gyula, Rákosi Viktor (Sipulusz), Szana Tamás.

A „Magyar Világ” szerkesztősége.

A „Magyar Világ“-nak.

Irtá: *Rákosi Jenő.*

Budapesten, márciusban.

E lapok igen tisztelt *felelős szerkesztője* azt a kérdést intézte hozzám, milyen gondolataim vannak arra a hírre, hogy szép fővárosunkban a görög-katolikusoknak templomuk lett és a kiket vallásuk e templom körül csoportosít, lapot is alapítanak (melynek ez az első száma), hogy a lelki közösséghez irodalmi közösséget csatoljanak.

Magamba szállva, úgy tetszik, inkább érzéseim vannak e rendkívüli és kedves eseménynyel szemben.

Csodás ország ez a miénk. El vagyunk híresztelve — isten bocsássa meg terjesztőiknek a hazugságoknak ily szörnyű mértékét — el vagyunk híresztelve kegyetlen és kíméletlen magyarosítóknak. Hogy tűzzel-vassal irtjuk a más fajbéli embert és nyelvet.

Hogyan lehet ezt egy nemzetről mondani, a mely kiváltságos intézményül adott a görög-keleti szerbeknek szerb nemzeti egyházat, a románoknak román, az oroszoknak orosz, csak épenséggel a magyaroknak — akár görög egyesültek, akár nem egyesültek — nem tud adni magyar nemzeti egyházat!

Hiszen, ha az erőszakos magyarosítás volna a kenyerünk, nem játszva lehetne-e megcsinálni, már csak politikai szempontból is, a magyar nemzeti egyesült és nem egyesült görög egyházat?

Nem, nem. Ez a módja a nemzeti faj szaporításának hiányzik és hiányzott mindig a magyar politika fegyvertárából. Soha a magyar a maga honfitársainak istenét és templomát nem bántotta. Magok a magyar görög-katolikusok, a kik dicséretreméltó és megható küzdelmet folytattak a magyar liturgiáért, nem világi, nem politikai érvekkel harcolnak, hanem egyházi és vallási erősségekkel.

Minden keleti egyház nemzeti egyház. Ezt a nemzeti jellemet egyházuknak a görög-katolikusok is megtartották és a hol nem nemzeti az egyházuk — mint a magyaroknál, — az fonák helyzet, mert magával vallásuk természetével van ellentétben. Az egyesült és nem egyesült görög egyházak kriteriuma, hogy a saját nyelvükön dicsérik az istent. A hol nem ez történik, az isten dicséretének van ottan hija! A lelki szükség rövidül meg és a keresztény áhitat veszít erejéből, bensőségéből és foganatos voltából.

Tapintat, kitartás, a lelkek megvilágosodása, a vallásos hit öntudatosága és nagyobb megbecsülése fogja görög-katolikusainkat ügyük győzelméhez vinni. Ebben munkálni fogja sikerüket ez a szerény újság s nekünk többi magyar katolikusoknak testvéri szeretete, lelkes támogatása és szakadatlan érdeklődése.

A mi görög-katolikus papjaink nagy része magyar nemes ember. A mi görög-katolikus honfitársaink mind Rákóczi gyermekei. Ilyen tradíciók mellett, melyekhez méltók, melyektől nem lehetett őket eltáncosítani, ők nekünk többi magyaroknak a legkedvesebb testvéreink, édes anyáinknak. Magyarországnak leghívebb gyermekei. *Üdvözlét nekik s e lap olvasóinak.*

• Európa nemzeti közt egyetlen egy sincs, melynél a nemzeti érzület eleven fenntartása oly súlyllyal nehezédnek a történelem elméletének mérlegébe, mint a magyarnál.

• A magyarra nézve a magyar nemzeti érzület vesztatuzének eleven lobogása: nemzeti életkérdés.

Kossuth Lajos.

• Ha író vagy, akkor ne feledkezzél meg arról, hogy minden nagy irodalmi siker azon a nagy szabályon alapszik, hogy tekintis saját lelkedbe, ha írsz, légy igaz, ne félj és légy hű saját lelked sugallatához. Ne feledkezzél meg arról, hogy az ember sohase írhat értékesebbet, mint a mennyit ő maga ér. Ha többet akar írni, akkor neki is magasztosabban kell éreznie. — A szerző voltaképpen írdeákja csupán önmagának; az író szellemi erejét írja bele a könyvbe; nem tehet többet bele, mint a mennyi lelkében leledzik.

Trine.

A magyar földhöz.

Irtá: *Bársony István.*

Te jóságos, türelmes földünk, legigazibb édes anyánk te!... Eljövök hozzád vezekelni; leborulok rád, hogy bűnbocsánatot kérjek nemtődtől, ha valamikor hiú csillámokért elfeledtelek. Hisz' te benned van a mult és te belőled fakad a jövő! Te öleled magadhoz létünk kezdetét és végét!

A te rendíthetetlen jóságod nélkül mi lenne belőlünk? — Ha te nem kínálnád nekünk tejjel-mézszel folyó Kánaánodat: mit érne akkor a nap melege?... Csak megpörköltödnének tőle a sziklák és emésztő forróságban tikkasztanak ki nyomorult életünket. Mit érne akkor a legnagyobb poézis is, ha az éhes gyomor elpusztítaná a szelidséget s helyébe hozná az állati vadtságot, a melynek csak ösztönökben vannak törvényei?

Nem kell attól félnünk, hogy ez valaha így lesz.

Hisz itt vagy te nekünk, földanyánk! És megmaradsz mindenkorra annak, a kinek kezdetül fogva ősmérünk és tudunk. Létünk forrása, fejlődésünk alapja, kifogyhatatlan életstárunk, utolsó és örök pihenésünk vagy te földanyánk!... Amikor olvasom a poétákat, a kik ömlengve áradoznak himnuszokkal a fantomok felé s elérhetetlen ábrándvilágról zengik dithirambjaikat: eszembe jutsz te, édes anyaföldem. Te, a kiről mindenki hallgat, a kit ma már senki sem énekel meg. Mert olyan vagy, mint a hamupipóke, a ki megszépít maga körül mindent, de ő maga elrejtí egyszerű, semmitmondó arcát a mások által csodált dísz mögé.

A költő, a ki szellemlátóvá válik a nyáregi ragyogásában s felhőt iszik víziós lázának a csillapítására: megcsudálja rajtad a felséges formákat, a virágpompát, a lombdísz, morajló vizeid félelmetességét, patakjaid csengő muzsikáját; de *lényed*, puszta tested, s a benne levő teremtető erő ritkán találja meg a költőjét. A te sötét, nyugodt, szenvedélyeket immár nem ismerő, legfeljebb rég elmúlt nagy forrongásokról tanusodók arcod kendőzés nélkül senkit se bájol el, mi anyánk!

A pusztá föld, az üres humusz, a mely pedig termő erejében arannyal van tele, nem kelt szerelmet önmagáért a számító lélekben, csak a föld kamatja az, a mi elragadja a kufár világot. S íme, a kufárok légiója hemzseg te rajtad, földanyánk!

Milliók szipolyozzák ki elapadhatlan életerőt, anélkül, hogy más vonzalmat éreznének hozzád, mint a mit érezhet a tőzsér a pénz szerényéhez, a mely az ő kincseinek őre. S ezek a milliók jönnek-mennek rajtad és megtipornak, anélkül, hogy egyetlen pontot találnának, a hová önzés nélkül való vágy, talán egy szemernyi kegyelet vinné, hívna őket!

Műlik, apad az ember lelkéből a földhöz való meleg ragaszkodás; nincs már a népek fiainak a szívére elég hatása a szülőföld eszményiségének; honunkat még csak szeretjük, oltalmazzuk, de hányan törődnek immár közülünk azzal a külön kis világgal, a hol bölcsőjük ringott? kibemaradt meg a mélységes vágy: vissza-visszatérni a kiindulás szerényke pontjára?

A kozmopolitizmus rideg fitymálással tép ki a szívekből sok olyan érzelmét, a mi a kegyelethez hajlik; szinte szegyen az már, hogy valaki a divatos áramlatokkal szembe szállva, ósdi ragaszkodással, makacs hajlíthatatlansággal ápoljon oly elavulóban lévő eszmét, a minő a föld szeretete, s a vágy, hogy mindnyájan a magunknak mondassuk a szépséges világ egy kicsike följét, nem a belőle várható haszonért, hanem csupán azért a kegyeletért, a mit az ereklyék iránt érzünk: hogy így szólhassunk; «édes anyáknak, a mindent termő, mindent adó földnek megszentelt testéből ez a rész az enyém!»

Tűnik az az idő, a mikor a szent ereklyét igazi becsben tartja az ember; ma már kinevetik az ideálkeresőt s szinte szégyenszámba megy a kegyelet; de azért jóságos földem, hű édes anyám, nem járhatott még le a te időd. A kik megtagadnak, a kik a benned rejlő kenyérért küzdve,

sivár lélekkel elfelejtenek: nincsenek többségben. Hadd induljon meg a keresztes háború, mely a megillető helyet van hivatva számodra visszavívni az emberiség érzületében. A prózai agy számítása épp úgy hozzá vezet, mint az eszményi szív reménykedése; te vagy és te maradsz örökre a központ, a melyből a halandó élet fakad s a hová a kialakó élet ismét visszatér.

Egy kis történet, egy kis igaz mese jut eszembe.

Boszniát okkupálták. Vitték az ezredeket a határra, feleskették őket még egyszer hűségre, meghalásra.

Egy részök elment és nem is jött vissza többet. Azok közt, a kik nekivágtak a nagy bizonytalanságnak, ott volt Barna Imre is, egy kis zömök Mollináry-káplár.

Egymás mellett állottunk a sorban, amikor elkezdte fújni a zászlóalj-kürtös a messze csengő, imára hívó szózatot. Olyan volt az akkor, mintha Gábrriel arkangyal hasonója zúgott volna el a fejünk fölött. Ki tudja, hányunkat hív ez a kürtészó a túlvilági békeség felé?

Barna Imre fakósárga volt, mialatt esküdött; valami látás, vagy előérzet ijesztette meg. A pihenő alatt odahajolt hozzám s egy kis zacskót vett ki a zsebéből.

— Nézze földi, kérném valamire, mondta szomorúan. Ha már meg kell lenni, Isten neki, megyek a csatába; de én onnan vissza már nem jövök, megjósolták azt nekem már régen. Itt van ez a zacskó; ha baj érne, tegye ezt földi a fejem alá, hadd nyugodjam rajta, *ezen a maroknyi kecskeméti poron, a mit édes anyám kertjéből hoztam el!*

Mi lett Barna Imréről? Nem tudom. Engem másfelé küldtek a szlavin síkságról, a melyen túl, a bosnyák hegyek közt, kezdődött már a halál birodalma.

De amikor később ráléptünk megint a hazánk földjére, amikor a körülöttünk elterülő feketeséghez hozzányúlhatunk: megcsókoltuk a poros földet és sírva becéztünk, símogattuk, mintha élő lény lett volna, mintha az igazi édes anyánkat ölelgettük volna.

A mi földünk iránt érzett ragaszkodás -- hogy ne mondjam szerelem -- kitörése volt az.

A «mi» földünk!...

Talán egyikünknek sem volt valójában egy zsellérrelke sem és mégis meg tudott telni a szívünk gyengéd érelemmel -- a pusztá föld iránt.

A kozmopoliták, a kiknek ott van a hazájok, a hol jól érzik magukat, sohasem telhetnek el a gyöngédség e magasztos fanatizmusával; ők meg nem értik a hagyományokban rejlő varázst, a mi sokszor szűztiszta erkölcs alapja egyszersmind.

Mennyi hatalom és mennyi kötelesség van abban a tudatban, hogy apáink erényeit nem szabad vétképen levetkeznünk, hogy a kegyeletes multtal valami összekötő kapcsolatot kell biztosítanunk fiaink érzelmeinek az irányításában s kiművelésében.

S én nem tudok igazibb kapcsolatot az ősi erények és a mai anyagi kor megmaradt idealizmusa között, mint közös édes anyáknak, a termő földnek a szeretetét; azt a ragaszkodást és benső vonzódást a rögöz, a mely nem hogy le nem húzza lelkünket a sárba, de inkább fölemeli a legnemesebb konzervatívizmus oltárára, a melyen örök tűze ég a legtisztább hagyománynak, a föld megbecsülésének.

Oh, én édes gyönyörű földem, a ki ezredévek óta ugyanazt a nélkülözhetetlen és bizonyos kincset szóród szét a hozzád ragaszkodók között, milyen megnyugvást adsz te ebben a rapszodikus, ebben a kísérletező s gyors meggazdagodásra éhes társadalomban!

Ha a te homályos arcodat megpillantom: az Istenben való hit megdönthetetlen hatalma száll meg.

Aki tebenned hisz, arra a nyitott mennyország szentjei mosolyognak, s a hívők paradicsomából kivethetik részök életökben is.

A nyugalom, a biztosított lét, a békeség birodalma vagy te földanyánk!

A te síkságaidon a nyílt őszinteség pecsétje van.

A te hegyeid a villámokkal birkózó erő jelképei!

Vizeid a mélységek titkáinak a rejtelmével hasonlók a megmérhetetlen isten fogalmához!

Virágaiddal föllümlöd a legigazibb eszményt s forrása vagy általok az öntudatlanul is születő költészetnek!

Ha megfekszem homokbuckáid sárga katlanában, ugyanazt a meg nem fogyatkozó vonzalmat érzem minden porszemed iránt, minha az Alföld fekete sarában dagasztanak nehéz lépéseim.

Szeretlek önmagadért; azért a sok jótéteményért, a miben az emberi részesítéd; azért a biztosításokért, a mit minden időkre ígérsz, mert te vagy az a hatalom egyedül, a ki minden forradalomból csak megerősödvé és még jobban megszentelve kerülhetsz ki.

S ha egyszer elkövetkezik ránk a küzdelmek vége, a prózai kimerülés utolsó foka, amely után nincs többé üdülés: te akkor is hű és jóságos maradsz gyermekeidhez, földanyánk!

Oda simulunk mind a kebledhez, a hol megkezdjük az örökös szunnyadást; s te körülveszel majd gyöngéd kimélettel és beolvasztasz a saját szívedbe. A kik utánunk következnek az évszázadok lepergése közben: benned találnak újra minket, apáikat, a kiknek eszményök volt az őserő — a magyar haza földje.

Költevények.*

I.

Ha látok nyomorultat . . .

Ha látok nyomorultat,
Vérzön a porba hulltat,
Árvát és szenvedőt —
Isten, hozzád kiáltok:
Te jó vagy, igaz, áldott,
Emeld fel őt!

Ha mikor szertenézek
S látok rideg kevélyet,
Gazdag gonosztevőt —
Uram, hozzád kiáltok:
Te élő igazság vagy,
Áltázd meg őt!

S ha gondtól borítottan
Virrasztok egymagamban
Szomoró éjjelen —
Szívem sajdúl, kiárad:
Oh, irgalom, bocsánat,
Uram, nekem!

II.

Lopott.

Dús kerthez ért a vén csavargó,
Épp akkor, mikor este lett.
Megállt a pompás fák előtt, és
Előttük így bölcselkedett:

«A földet Isten teremtette,
Isten növelte fel a fát,
Az ő esője, napja nélkül
Nem volna itt, csak pusztaság.

Valaki jött és látva hasznát,
A gyümölcsöst bekertele.
Itt minden az Isten munkája,
Csak a korlát az emberé.

Nem ettem három napja semmit,
A falat most elöttem áll,
Bolond volnék, ha most sem enném,
Mikor a jó Isten kinál!

Hogy éljek, ez az ő parancsa,
S ennem az éhség ad jogot . . .»
— A vén csavargó enni kezdett;
Jöttek. Bekísérték Lopott!

Endrődi Sándor.

* Mutatvány a költő legújabb kötetéből, melyet legközelebb ismereteni fogunk.

A rút kultusza.

Írta: Szana Tamás.

Az okos realizmus tanának félremagyarázása s a jellegzetes után való lázas kapkodás megteremtette művésztünkben is a rút kultuszát. A képrők újabb nemzedéke ma már bizonyos kicsinyléssel fordul el mindattól, ami a természetben szép és szemet gyönyörködtető. Nem kell neki a szabályosan formált szép emberi test; nem kell a mosolygó, derűs fiatalság; nem kellene az élénk, felvidítő színek; hanem mindezek helyett előszeretettel keresi a bizarr, meglepő formákat; az összetöprődött, megviselt testet s azt a bizonytalan szürkeséget, mely legkevésbé kedvez a formák kialakulásának.

Nézzék meg önök az újabb műkiállítások magyar genre-képeit s ha izlésüket még teljesen meg nem tételezte a legújabb művészi áramlatok divata, megdöbbenve látják a rombolást, melyet a rút kultusza a szépművészetek birodalmában előidézett.

A magyar népelet képviselői gyanánt látunk révedező szemű, hülye legényeket; szétmállott arcú, buta megjelenésű leányzókat s gyámoltalan öregeket, kik megjelenésükkel ha nem is undort, de mindenesetre szálnalmat ébresztenek. Hát ilyen volna a magyar faj, melynek délceg legényeiről, kacskiás menyecskéiről, s intelligens arcú öregeiről annyit regélnek? Hová lettek a régibb festőkola életerőtől duzzadó csikósai, hetyke bakái, mosolygó arcú, élénk szemű paraszt leányai s az öszbe csavarodott, okos tekintetű öreg földművesek, akiket még mindannyian ismertünk? Képrőink ma már ezeket nem látják meg, vagy ha meglátták, az izlés újabb codexe szerint, nem találják érdekeseknek.

A nagy Rafaello egyik bíboros barátjához intézett levelében egykor arról panaszkodott, hogy nincsenek szigorú kritikusi s eléggé szép modelljei. Az újabb festőgeneráció ellenkezőképen gondolkodik. Enyhe kritikuskokat keres s a szép modellek föltalálása nem okoz neki gondot. Az átalakulásnak meg van a maga magyarázata. Ez a fiatal nemzedék, ha nem vallja is be, de érzi a maga gyöngeségét, mely leginkább a rajz tudásának hiányában szokott megnyilatkozni s ez a nagy fogyatkozás nem örömet provokálja sőt féli és kerüli a kritika szigorúságát. Aztán nem könnyebb és kényelmesebb munka-e, ábrázolni a rútat, mely megtűri, sőt bizonyos tekintetben megköveteli a vonalak és formák szabálytalanságát? Ennél a gyakorlatnál nem kiabál minden lépten-nyomon a tudás fogyatéka, az izlés hiánya. A természet maga is elrajzol egyes alakokat, a festőnek megbocsáthatjuk, ha ebben a részben a természet példaadását követi. Ezzel szürkség esetén még mentegethetik is magukat a piktör urak. De van a dolognak másik oldala is.

A művészet termékei nem a studiók, hanem a nagy közönség számára készülnek. A laikus azonban nem nagy hajlandóságot érez magában arra, hogy falait olyan vászonnal népesítse be, melyekben szemei igaz gyönyörűséget nem találnak, sőt amelyek bizonyos fokú undorral töltik el időfolyamán. Mert hiszen ki nézhetné sokáig közönyt azokat a szálnalmas alakokat, melyek többé-kevésbé karrikaturái a való életnek? A néző megtelik velök s lassankint elidegenedik magától a művésztől is, melynek első sorban az volna a föladata, hogy szemeinket gyönyörködtesse, bennünk kellemes érzéseket keltsen. A rút azonban, jóllehet van valamelyes jogosultsága a művészetekben, nem arra való, hogy unosuntalan szemeink előtt legyen s minket még álmainkba is elkísérjen. Olyan, mint a méreg, melyet fölhasználnak az orvosi tudomány, de csak nagyon is minimális mértékben.

Jó volna, ha erről a kérdéstről magok a rút kultuszát űző művész urak is gondolkoznának.

Jegyzetek a könyvről.

Ez a rovatunk a könyvé s első rendben a magyar könyvé, a mely egy idő óta nálunk a kritika kitagadott mostohagyermekje. Szerető gondozás helyett rideg nemtörődömség és mellőzés az osztályrésze.

Mi szeretettel és megbecsüléssel fogadunk itt minden hozzánk érkező könyvet. Olyan szeretettel és megbecsüléssel, a milyennel azt írja útra bocsájtotta. Mert úgy gondoljuk, hogy a bírálónak ezt is ki lehet és ki kell éreznie a könyvből, mielőtt arról ítéletet mondana. A lelkiismeretes bírálónak is, valljuk egyik nagyérdemű kritikuskunkkal, szűksége van bizonyos felindulásra, lelkesülésre, melyet tárgyától vesz és tárgyára sugározniat vissza.

Nem lehet keserűbb, lehangolóbb és megbénítóbb érzés az írora nézve, mint ha munkája — sokszor szívének, elméjének egy eleven, meleg része — hideg rosszindulattal, vagy a mi talán még kegyetlenebb, néma közönyt találkozik mindjárt első lépésekor, mely a nyomdából a kritikus asztalára vezet. Azaz — rossz nyomon indultunk... Mert hiszen ha még oda vezetne! De bizony a te könyved, jámbor magyar író, a legtöbbször csak a szerkesztőségek előszobájáig juthat — hiába is menne beljebb, mert a *könyvkritikus* asztalát vajmi kevés helyen találná meg — s onnan azon frissen, felvágatlanul egy másik «us»-hoz vándorol: az *anti-quarishoz*. Ő becsüli meg aztán műértőleg először a könyvedet, jobban mondva ő becsüli le — mélyen az előállítási ár alá. Erről azonban te nem tudsz semmit, de nem is igen lehetsz rá kíváncsi. Pár sorocskát azért esetleg kanyarint róla, ha szépen megkéréd, valamely benfentes jóakaród, csak úgy látatlanban a jóbarátság és az irtalom nevében. Avagy, ha kiadód elég élelmes volt (ha egyáltalában volt!) és a kritikát már előre nyomtatásban mellékelte könyvedhez, hát ebből is «lead» pár sorocskát ugyanaz a jóakaród. De erre még kevésbé lehetsz kíváncsi, meri hiszen már előre tudat.

Barátod azt is megérteti veled, hogy több hely úgy sem volna számodra, mert X főprimadonna éppen most különbözőt megint össze Y alprimadonnával vagy a direktorral, avagy mind a hárman külön-külön és egymással. Harci lépteiktől döng és roskadoz már a drága újsághasáb, mert ez kell a békés és nyájas olvasónak a reggeli kávéja meg a friss kiflije mellé...

S a könyv — istenem, ki törődnek a könyvvel s az íróval? Főképp, ha az valami csendes poéta-ember, a ki senkivel sem különbözik össze s a ki nagyon szépen játszhatik ugyan a szívek húrjain, de egy hangszer sehogys sem esik a kezégyébe: a reklám nagydobja.

Minket érdekelni fog a könyv és az író, a kitől, jöjjön bárhonnan, csak egy ajánlólevelet kérünk: a talentumot. S reméljük, hogy ezt az érdeklődést a mi közönségünkben is fel tudjuk kelteni és ébren tudjuk tartani. E reménységünkét építjük arra az ígéretre, hogy érdeklődésüket csak olyan könyv iránt kérjük, a melyik arra, legjobb ítéletünk szerint, mindenképpen érdemes.

Olyan könyvről óhajunk e helyen minél gyakrabban megemlékezni, a melynek nemcsak a papirosa fehér s a külső kiállítása — mint mondani szokták — előkelő, hanem a belső tartalma is tiszta és nemes.

Olyan könyvről, a melyet, ha valaki kezébe vesz és elolvass, nem is tehet le szívének, elméjének gyönyörűsége és gazdagodása nélkül.

Olyan könyvről, a melynek — ha az magyar szív és magyar elme szülötte — nemcsak a betűje, a nyelve, hanem a lelke is magyar. Szóval: szép és jó könyvet s első rendben szép és jó magyar könyvet óhajunk itt minél többet megismertetni olvasóinkkal. És erős hitünk, hogy a magyar irodalom, a melynek minden téren való gazdagodását mindig örömmel hirdetjük, bő alkalmat ad majd nekünk arra, hogy ez a szép óhajásunk ne maradjon pusztá óhajtas. Ór.

Magyar stílus.

Voltaire szellemes és találó megjegyzése szerint a zsebbe tehető kis könyv hamarabb csinál forradalmat, mint a vaskos föllő-kötet.

Lechner Ödön, a kiváló magyar építőművész 24 lapra terjedő füzetet adott ki ez alatt: *«Magyar formanyelv nem volt, hanem lesz»*, mint a *«Művészet»*-ben megjelent cikkének különnyomatát, s az ő füzetkéjére Voltaire híres szentenciáját bátran alkalmazhatjuk. Ez a kis füzet valóságos cselekedet, tartalma fölé sok föllő-kötetével és hivatta van arra, hogy a magyar művészetben forradalmat keltsen.

Az egész tulajdonképpen magvas összefoglalása mindannak, amit e nagy művészlélek a *magyar stílus* megteremtésére irányuló törekvéseiben eredményként leszárt s aminek alapján a jövőre vonatkozó teendőket éles szemmel és magasröptű ihletettséggel kitűzi. Lechner nagy törekvései eddig szűkebb körök előtt voltak ismeretesekek, de most már igazán itt van az ideje, hogy ő azokkal ne csak művész iskolát alapítson, hanem a *magyar stílus* megteremtését elsősorú *nemzeti föladatnak* ismerje el az egész művelt magyar társadalom. A nagy kérdéssel ne csak a művészvilág foglalkozzék többé, hanem a nagyközönség is. Legyen e fontos ügy mindnyájunkkal közös és vállalt erővel teremte meg a magyar nemzet a maga *műformáját*, épen úgy, mint megteremtette annak idején a maga nemzeti irodalmát.

Jól mondja Lechner, hogy a nemzeti műveltségnek a külön művészeti stílus: a formanyelv éppen oly hatalmas kifejezője, mint a külön nemzeti nyelv és irodalom. A formanyelv, a stílus az épületekben, szobrokban, festményekben éppen úgy *beszél*, mint a beszéd nyelve az élőszóban és írásművekben, sőt az idegenek hamarabb megértik, mert csak ép szem kell hozzá.

Éppen ezért a nemzeti műforma könnyebben és előbb meghódítja az egyszűbb embert is, mint a nyelv és irodalom.

Abban is igaz van Lechnernek, hogy a nemzeti műformát, a magyar stílust első sorban az *építészetben*, mint a művészetek legősibb ágában és fő tápláló forrásában, kell életre hívni.

A *magyar ház* legyen a magyar stílus harcosainak első ideálja, melyet aztán nyomon fog követni a magyar kép, a magyar szobor. S a magyar stílus megalkotásának nyers anyagjáért a *néphez* kell folyamodnunk, amely az ő ruházatainak, bútortázaik és épületeinek kezdetleges díszítő motívumait ősidők óta híven megőrizte.

A magyar stílus nem utópia. És nem is szecesszió abban az értelemben, amint sokan gondolják. Nem szeszélyes különcök, hanem a nemzet öntudatos törekvése arra, hogy egyénisége ne csak nyelvében, irodalmában és zenéjében, hanem képzőművészeti alkotásaiban is szellemének megfelelő *eredetiséggel* jusson érvényre.

A magyar művészeti stílus, a magyar műforma megteremtése nagyfokosság nemzeti ügy s kialakulásának reális megkönnyítéséhez első sorban egy *építészeti mesteriskola* föllállítása. azonfölül pedig a művelt magyar társadalom széles rétegeinek lelkes érdeklődése és közreműködése szükséges.

Argirus.

● Nemcsak lenni, hanem élni; ez a mi vezető gondolatunk. Ez a gondolat sürget élni, ez életnek alakot adni, rajta az eszmét, a gondolatot, a szép formát kifejezni. Ha igazi egyéniségről van szó, az mindig sajátos alakot ad az életnek; az által lép föl, hogy a létből sajátos életet formál. Az egyéniség tehát az önmagát kialakított, önmagát egységbe s harmóniába foglalt alak. Az egyéniség az önmagát teremtő mű és művész. S mivel műről s művésztől van szó, nem lehetséges másképp, mint hogy a szépség jegyében mutassa be magát.

Prohászka O.

A HÉTRŐL

A Petőfi-Társaság márciusi ünnepe.

Az üvegajtókat bezárták s kívülről kifüggesztettek egy kis cédulát:

— Nincs hely!

Ez a Petőfi-Társaság március tizenegyedik ülésén történt. És az ember szíve örömmel telik el afőlött, hogy ez már így van. Ha a Petőfi- vagy Kisfaludy-Társaság ülést tart, a tekintetes, nagyságos, méltóságos és kegyelmes Akadémia hívői falai közt pezsgő élet árad el s az első emeleti kis ülésterem kivirul. A magyar irodalomnak valóságos virágos kertje ez a terem az ilyen ülésnapokon.

Ah, az az aranyos közönség! Csupa leány és asszony, kedves, mosolygó, finom szellemű nő. Boldogok a Petőfisták és Kisfaludyisták, mint övék Budapest legszebb nőinek elismerő mosolya, megértő lelkesedése.

Mintha még a szürke ruhás, kék hajtokás akadémiai szolgálk komor ábrázata is földerülne valamelyest. Pedig hát ugyancsak tudják ők, mi a tekintély. Például az ő jóvoltukból igen kedves jelenet játszódott le, épen ezen a március tizenegyedik ülésén.

Megjelentek ezen az ülésen a társaság legfiatalabb tagjai, *Szikra-Telesi Sándorné grófné, Lampérth Géza és Vértessy Gyula*. Mikor az ifjú Petőfisták megjelentek az Akadémián, az üvegajtók már le voltak zárva s ott függött az a bizonyos kis írás:

— Nincs hely!

Telesi Sándorné grófné kopogott az üvegajtón, amely mögött komor cerberusokként állottak az Akadémia szolgálkai.

— Mi tetszik? — kérdezte meg az egyik szolgálk.

— Nyissa ki az ajtót, be akarok menni! — jelentette ki a szellemes írónő.

— Oh, kérem az nem lehet. Hiszen tetszik látni, ki van írva, hogy már nincs hely!

Telesi Sándorné grófné nevetett:

— Dehogy nincs! Nekem van.

— Hohó!

— Igen, igen, nekem van helyem. Én tagja vagyok a társaságnak.

De már erre mosolyogni kezdett az Akadémia komoly ábrázató szolgálkja.

— Ugyan kérem. Tréfálni tetszik!

És a világerő sem akarta beengedni a Petőfi-Társaság e legkedvesebb tagját. Csak nagy nehezen lehetett aztán megértetni vele, hogy *Telesi Sándorné grófné* részére odabent nagyon is van hely.

Hasonlóképpen nem akarták a szolgálk beengedni *Vértessy Gyulát* sem, de már *Lampérth Géza*t mély fejhajlással üdvözölték. Ő, mint vendég, már évek óta majdnem hozzászámított a Petőfi-Társasághoz.

Dél előtt tíz óraker kezdődött az ülés, amelyen a társaság kegyelettel áldozott a negyvennyolcas márciusi nap emlékének. *Herczeg Ferenc*, a Társaság elnöke tartott magas szárnyalású, mély költői gondolatokkal átszőtt, hazafias megnyitó beszédet, amelyben a Társaság nevében fogadalmat tett, hogy a magyar írók szűzies tisztaságban őrzik meg tollukat nemzetüknek.

Ez a beszéd egyszeribe a márciusi szent ünnep elragadó hangulatába emelte a hallgatóságot, amely azután mély meghatottsággal hallgatta végig *Lampérth Géza*nak, a Társaság legutóbb beválasztott s legfiatalabb tagjának székfoglalóját. Ez a székfoglaló *Lampérth Géza* nagy költői tehetőségének egyik legértékesebb, legbájosabb terméke volt. Az a tiszta imádságos magyar érzés hatotta át, amely ez ízigvérig való költönket a legapróbb dalában is jellemzi. *Ének négy kis ezüst sarkantyúról* a címe költeményének, amely hazafias vonatkozásával könnyekig meghatotta a közönséget.

Meleg viharos tapsok közt vonult be tehát *Lampérth Géza* a Petőfi-Társaságba.

Nagyértékű és érdekes történelmi visszaemlékezésekkel szolgált a 48-as márciusi nagy napról *Hatala Péter*, míg *Koroda Pál* ódái szármalású *Eskü* című hazafias költeménye és *Abonyi Árpád Magyar vezényszó* című időszerű vonatkozású, jóízű humorral megírt elbeszélése befejezték a műsort.

Nagyon szép, emelkedett lefolyású volt ez a tavaszi első ülés, amely a Társaság rendeltetéséhez méltóan ünneplte szent Petőfi napját. Belső tartalmában és külső keretében egyaránt a márciusi szabadságnap dicsőségének ékesen szóló hirdetője volt.

Ülés után az «öreg» tagok szeretettel vették körül a fiatalokat, kiváltkép *Tekei Sándorné* grófnét, aki mosolyogva adta elő a maga derűs kalandját a szürkeruhás, kékhajtokás Cerberussal. A szellemes íróné nevetve jegyezte meg végül: — Higgyék el, jobban örövendem annak, hogy az a szög inkább fiatal varrólánynak nézett, mint öreg grófnénak...
Helikon.

A szabadság hónapja. A föld forradalma a tavasz. A földé, amely mikor kisüt a márciusi nap, letérik magáról a téli dermedtség béklyóit. Az ember szeretne oda állni a nagy mindenség kútfejéhez, ahhoz a képzeletbeli, nagy virágos kapuhoz, amelyen át a természeti lét birodalmába jut és sováran kitalán be a végtelenbe:
— A tavasz! A tavasz!

Ez is forradalom. A szívek túlfeszültsége is, a lelkek eláradása is. Forradalom a nap sugárbotánása, a rügy kipattanása. A forradalom indulójával van tele a levegő. A fény-sugár mintha pendülne, a fű növése közben mintha zengene, a szellő suttyog, az erdő zúg, ez a természet forradalmi indulója. Ebben a forradalmi áramlásban született meg a lelkek márciusi forradalma, ez teremtette ezernyolcszáz-egyvennyolcban is március tizenötödikét. Virágos kalappal köszöntünk március tizenötödikét, mert belőle a természet hatalmas szava szól felénk: enyészeten, halálon mindig úr lesz a tavasz. A magyar földnek és a magyar léleknek tavasza.

Zichy Mihály. Magyar embernek sehol a világon nincs nyugta. Zichy Mihály is már hazatért idegenben való hosszú bolyongásból. Nagy Oroszországból visszajött kis Magyarországra. Mintha csak a föld is méltón akarná fogadni a színek bölcselőjét, a vonalak költőjét, virágos köntösbe öltözik, fent a kék égen a rojtos, könnyű, habfehér tavaszi felhők pedig mintha szemfedőjének foszlányai volnának. Tavasz pompában, diadalmasan vonul be szülőföldjére a háromszor is megtagadott művész. A veszteségűnk mi nem tudjuk megmérni. Az egész világ osztozik velünk a csapás elviselésében. Pedig bármit is mondjanak, bár mondják Zichy Mihályt az egyetemes gondolat festőjének — a gondolat pedig nemzetközi — azért mégis a mi vérünkben, a tüzes magyar vérből való művész ő. A lelke, a képzele itt bontott szárnyat a mi világunkban, a magyar rónán és magyar bércek közt s a képein mintha a magyar vadrózsa illata és a magyar pusztá levegője rezegne. Arany-illusztrációi ennek a világnak meglevenedett jelenetei. Zichy a rajznak volt mestere, nagyobb festményei gondolatbeli viszhangjai voltak a társadalmi forradalomnak, amely a XIX. századot egész sirjáig elkísérték. Siralmát hűtsük tele a tavasz frissen sarjadt virágaival.

Bocskay-ünnepek. Bocskay István fejedelem, a «hajdúkirály» két esztendeig harcolt egy paragrafus miatt, amit Rudolf király az 1604-iki törvényekhez önkényesen csatolt. Ez az ominózus 22-ik § eltiltotta az országgyűlést a vallási ügyek tárgyalásától, de nem tiltotta el Belgiojoso-Barbiano kassai főkapitányt — egyébként Bocskay fogadott fiát — a protestánsok ildözésétől. Bocskay kivívta a vallásszabadságot, 1606-ban megkötötte a bécsi békét, vitéz harcosait, a szabad hajdúkat letelepítette s még abban az évben sirjába szállott. Ez az év tehát az ő háromszázados emléké s méltán fogják őt ünneplni első sorban a protestánsok és a hajdúvitézek ivadécai, akik Hajdúböszörményben emlékszóbot is állítanak neki. — De a nagy szabadsághős, úgy hisszük,

nem csak a protestánsoké, hanem az egész nemzeté, mert a vallásszabadság égése alatt a magyar haza javáért küzdött. Kívánatos volna hát, ha dicső neve a magyarságnak minél szélesebb köréit emlékezésre indítaná.

Iparpártolás. A magyar ipar föllendítésére legújabbban a nők kezdenek tömörülni és mozgalmat indítani. A francziák szerint: amit a nők akarnak, Isten is akarja; óhajtanók azonban, hogy ez a mozgalom ne maradjon az eddigi «iparpártolási» mozgalmak nivóján. Az ipart nem csak «pártolni» kell, hanem fejleszteni; a fejlett ipar aztán minket fog pártolni és táplálni, mert hiszen Magyarország jövője az ipar fejlődésétől függ, ami nem csak az iparosoknak, de mindnyájunknak érdeke. És az intelligens magyar nők azzal használnának igazán a hazának, ha odahatnának, hogy fiaik ne csak diplomás, hanem ipari és kereskedői pályára is menjenek. A nők finom érzeke van hivatva arra, hogy leküzdje a magyarságban a produktív pályák iránt még mindig meglevő neveltséges előítéletet és megértse az együgyűekkel, hogy e pályákon a művelt, igyekvő ember éppen olyan, sőt nagyobb «úr» lehet, mint a zsúfolásig előzönlött hivatali és más «előkelő» pályákon.

EGYRŐL-MÁSRÓL

Az igazmondó poéta. A perza sah «poeta laureatus»-ának felolvasa egyik költeményét. Kérdezi a költőt, hogy mi a véleménye a költeményről. «Még ha megharagszik is Felséged», szól az őszinte költő, «mondanom kell, hogy ez minden, csak nem költemény». A sah megsértődött s ordított: «Vigyétek ezt a szamarat az istállóba». El is vitték. Később azonban a sah haragja lecsillapult. Visszahívatta költőjét, akinek még egy költeményét olvasta fel. Amikor befejezte, a költő feltekinté s készült elmenni. «Hová mégy?» kérdezte a sah. «Az istállóba». Ez egyszer a sah nevetett; a költőnek pedig megbocsátott.

Az illat és a jellem. A legtöbb embernek megvan a maga kedvelt illatszere. «Az illatszerek a legrégebb szókészítők» — írja Paschik. Mekkora tért hódított a társadalmi szokások között az illatszerek, jellemző, hogy voltak olyanok, akik a kedvelt illatszerből az illatjellemre következtettek. Ez alapon akart Servius Spoletonius, a XVII. századbeli olasz író jellemezni. Zimmermann állítása szerint a régi görögök a ruha és szag szerint ítélték. Az amerikai Harry Thurston Poer szerint: «Mond meg, milyen illatot kedvelsz, megmondom ki vagy». Érdekes, miként csoportosítja ő az illatszereket: 1. azok, akik a fehér róza, Celtis, Chypre, Eau d'Espange, a pacsuli illatát szeretik, nem valami kedves emberek; érzélgősek, szeretnek fecsegni, lusták s érzékiek — s hajlamuk van az elhizásra. 2. Azok, akik a mószust kedvelik, brutálisak s műveletlen emberek. 3. Az ibolya-illatot kedvelők jó izlésűek, a szép iránt hajlamosak és képzetek.

A jó amerikaiak a kölni vizet kedvelik és azok az igazi jellemek. Hasonló Fleury véleménye. Azt mondja: a jó izlést az illatszerek elárulja. A csendes, szerény nő néhány csep ibolyaillattal megelégszik; a szeszélyes nő heliotropot használ; a komoly, de érzéki nő a pacsulit; a szenvedélyes az opponaxért rajong. Szerinte a nő erkölcsi és gondolkodásmódja szerint választja ki magának illatszerét. Még a félvilági nő is, bármennyire furfangos és kitanult legyen, az illatszerválasztásánál elárulja egyéniségét, mert hiú és ami neki tetszik, ahhoz elég őszinte is és gyengélt le nem tudná szerelni.

De nemcsak az ember, még az állatok között is találunk olyat, amely az illatot szereti. A fülemile mindjárt megkezdi énekét, ha kalitkájába illatos anyagot tesznek. Tudvalevő, hogy a macska a Valeriana officinalis gyökerének szagát rendkívül kedveli. Talán a kutyáról mondhatjuk csak, hogy az illatszert iránt teljesen közönyös.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

Kérjük mindazokat, a kik a «Magyar Világ»-nak ezt a mutatvány-számát elolvassák, fogadják azzal a szeretettel, a mellyel mi azt útra bocsátjuk. S ha tartalma tetszésüket megnyeri, ajándékozzanak meg bizalmukkal, szellemi és anyagi támogatással, hogy kitűzött célunkat minél hatásosabban szolgálhassuk — Lapunk programját más helyen már kifejtettük, — itt csak azt jegyezzük meg, hogy a lap szellemi részét illető minden közlemény a *felelős szerkesztő* címzere (Budapest, II. kei. Fő-utca 4. sz., III. em. 24. a.) küldendő.

TARTALOM:

«Rákóczi népe» (költemény): *Lampérth Géza.* — Beköszöntő. — A «Magyar Világ»-nak: *Rákosi Jenő.* — «A magyar földhöz»: *Bárcsony István.* — Költemények: *Endrődi Sándor.* — A rít kultusza: *Szana Tamás.* — *Irodalom.* Jegyzetek a könyvről: *Ór.* — A magyar stílus: *Argirus.* — A hétről. — Egyről-másról. — A szerkesztőség üzenetei.

A MAGYAR VILÁG

jelen első számát mutatványképpen küldtük meg. Az előfizetés könnyebb eszközölhetése végett nyomtatott utalványt mellékelünk. Az előfizetési díjat, hogy a **második** szám expedálását idejében s pontosan eszközölhessük, kérjük mielőbb beküldeni a főszerkesztő címére. (Dr. Demjanovich Emil VIII. ker., József-körút 14. sz.)

== ELŐFIZETÉSI ÁRAK: ==

Egész évre	10.—	kor.
Félévre	5.—	„
Negyedévre	2.50	„

A „MAGYAR VILÁG”
kiadóhivatala.

Ismert és jónevű cégektől hirdetések jutányos díjszabás mellett
♣ elfogad e lap kiadóhivatala. ♣